

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Irina Sandu și Vasile Sandu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău împotriva Irinei Sandu și Vasile Sandu cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 09 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2r-469/24
NR. PIGD 2-23090567-01-2r-19112024)*

Neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel. Restituirea cererii de apel.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. E. Galușceac,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, N. Mămăligă, A. Malîi,

15 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Irina Sandu și Vasile Sandu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 23 iunie 2023, Consiliul municipal Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Sandu și Vasile Sandu, solicitând încasarea sumei în mărime de 21 114 lei, pentru folosirea terenului cu suprafața de 15,05 ha, în perioada 01 martie 2019-31 decembrie 2022.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin încheierea din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat cererea de chemare în judecată spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă.

3. Prin încheierea din 07 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus examinarea în procedura generală a cererii de chemare în judecată.

4. Prin încheierea din 07 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea privind excepția de tardivitate înaintată de pârâții Irina Sandu și Vasile Sandu.

5. Prin hotărârea din 21 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău și s-a încasat, în mod solidar, de la Irina Sandu și Vasile Sandu în beneficiul Consiliului municipal Chișinău suma de 21 114 lei cu titlu de datorie pentru folosirea terenului cu suprafața de 15,05 ha, situat în mun. Chișinău, pentru perioada 01 martie 2019-31 decembrie 2022. S-a încasat, în mod solidar, de la Irina Sandu și Vasile Sandu în beneficiul statului suma de 633,42 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

6. La 15 martie 2024, Irina Sandu și Vasile Sandu au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, casarea încheierii primei instanțe din 14 decembrie 2023, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată pentru perioada 01 martie 2019-31 decembrie 2022 și ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție în partea pretențiilor de încasare a redevenței pentru anii 2019 și 2020.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

7. Prin încheierea din 09 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate depuse de Irina Sandu și Vasile Sandu împotriva hotărârii din 21 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat apelanților Irina Sandu și Vasile Sandu un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău. S-a explicat apelanților că în cazul lichidării neajunsurilor la cererea de apel în termenul stabilit de instanță, cauza va fi examinată în ordine de apel. În caz contrar, dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată aplică prevederile art.368 și art. 369 din Codul de procedură civilă și va soluționa chestiunea restituirii cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces.

8. Prin încheierea din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Irina Sandu și Vasile Sandu împotriva hotărârii din 21 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a remis apelanților cererea de apel cu toate documentele anexate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

9. La 27 septembrie 2024, Irina Sandu și Vasile Sandu au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a încheierii din 09 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierilor contestate, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierile casate în vederea stabilirii unui termen rezonabil pentru prezentarea apelului suplimentar.

10. În susținerea recursului au invocat că, la 15 martie 2024 au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar prin încheierea din 09 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, publicată la 19 aprilie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel, fiind invocată neindicarea motivelor de fapt și drept ale apelului. Motivele de fapt și drept nu puteau fi indicate în cererea de apel la data depunerii apelului, deoarece nu aveau hotărârea motivată a instanței de fond. Înlăturarea neajunsurilor urma a fi efectuată în termen de 10 zile de la recepționarea încheierii. Din materialele cauzei au constatat faptul că încheierea din 09 aprilie 2024, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, le-a fost expediată la 14 aprilie 2024 și la 15 aprilie 2024 (f.d.86,89) la adresa din str. xxxxx, nr. xxxxx, ap. xxxxxx. Ambele plicuri cu încheierea instanței de apel din 09 aprilie 2024 au fost returnate instanței cu mențiunea „nereclamat”. Astfel, încheierea din 09 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, nu au recepționat-o la adresa menționată, din motive ce nu depind de voința lor. Nu au cunoscut despre existența acestei încheieri, deoarece ambii se aflau în or. Slobozia, unde Irina Sandu are viza de reședință. Ultima contaminând o boală infecțioasă, iar Vasile Sandu fiind în contact, s-au aflat trei luni în carantină

în or. Slobozia, conform certificatelor medicale eliberate de IMSP Spitalul clinic de boli infecțioase „Toma Ciorbă”.

11. Ulterior, la 08 iulie 2024 Irina Sandu a fost spitalizată în mun. Chișinău, la IMSP Spitalul clinic de boli infecțioase „Toma Ciorbă” până la 16 iulie 2024, fapt confirmat prin certificatul de concediu medical. Începând cu 17 iulie 2024 până la 27 iulie 2024 Irina Sandu a urmat tratamentul ambulatoriu la domiciliul soțului Vasile Sandu, la adresa din str. xxxxx, fapt confirmat prin certificatul de concediu medical. Aflarea involuntară în or. Slobozia a condiționat imposibilitatea recepționării ambelor încheieri ale Curții de Apel Chișinău- încheierea de a nu da curs apelului și cea de restituire a apelului. La fel, nu au avut posibilitatea de a accesa Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, deoarece în or. Slobozia la adresa lor nu este internet.

12. Recurenții au afirmat că din materialele cauzei au aflat că la 11 iulie 2024 la adresa din str. xxxxx, nr. xxxxx, ap.xxxxx, mun. Chișinău, instanța de apel a expediat încheierea de restituire a apelului. În aceste circumstanțe, având în vedere spitalizarea Irinei Sandu, precum și aflarea la serviciu a lui Vasile Sandu pe parcursul zilei, colaboratorii Î.S. „Poșta Moldovei” vizitează adresele doar în timpul zilei de muncă, care coincide cu cea a lui Vasile Sandu, nu i s-a înmânat încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2024 și nici Irinei Sandu. În lădița poștală de la adresa mun. Chișinău, colaboratorii Î.S. „Poșta Moldovei” nu au lăsat informații despre necesitatea prezentării la oficiul poștal pentru a ridica corespondența.

13. Având în vedere că din momentul depunerii cererii de apel trecuse mai mult de șase luni, au accesat Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor și au aflat despre existența încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul. Astfel, la 09 septembrie 2024 au solicitat Judecătoriei Chișinău, sectorul Centru, să fie puse la dispoziție materialele cauzei civile și doar la 16 septembrie 2024 Irina Sandu a luat cunoștință de materialele cauzei. În opinia recurenților, se încadrează în termenul legal de 15 zile de contestare a încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău. De altfel, în conformitate cu art.425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

14. Cu referire la prevederile art. 423 alin.(1), (1¹), (3), art. 424 alin.(2) din Codul de procedură civilă, recurenții au declarat că încheierea din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău este arbitrară, la fel ca și încheierea din 09 aprilie 2024, având în vedere că circumstanțele de fapt menționate de instanța de apel nu sunt probate și sunt răsturnate irefutabil prin probele anexate la prezentul recurs, or, nu li s-au adus la cunoștință actele de dispoziție contestate prin prezentul recurs. Nu au recepționat nicio încheiere emisă de Curtea de Apel Chișinău în privința apelului depus. Încheierile contestate cu prezentul recurs sunt nefondate și le lezează drepturile la un proces echitabil și la un recurs efectiv, lipsindu-i de dreptul a pleda în fața

instanței de apel. Le-a fost îngăduit dreptul de a contesta un act de dispoziție judecătorească ilegal, emis de către instanța de fond și a obține restabilirea drepturilor încălcate.

15. Prin prisma prevederilor art. 6 par. 1, art. 13 din CEDO, art. 432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, recurenții au menționat că instanța a ignorat totalmente imposibilitatea lor de a recepționa actele emise și expediate. În vederea respectării dreptului la un proces echitabil, în accepțiunea dreptului la un recurs efectiv, nu le-a fost asigurat acest drept prin aducerea la cunoștința a încheierilor emise.

16. Copia recursului declarat a fost expediată intimatului la 19 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.111).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

17. Art. 424 din Codul de procedură civilă:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

18. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

19. Art. 426 din Codul de procedură civilă:

„(2) Recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

20. Art. 368 din Codul de procedură civilă

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbr, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

(2) Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

(3) Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

21. Art. 369 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).”

22. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

23. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

24. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

25. Art. 10 din Codul de procedură civilă:

(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

26. Art. 427 din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

27. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

28. Art. 107 din Codul de procedură civilă:

„(1) Dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

29. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 11 iulie 2024 a fost expediată în

adresa recurenților copia încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f.d.134), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia prin intermediul oficiului poștal. Din mențiunea efectuată în cererea Irinei Sandu din 10 septembrie 2024 de eliberare a dosarului pentru cunoștință, rezultă că ultima a luat cunoștință de materialele cauzei la 16 septembrie 2024. Astfel, recursul depus la 27 septembrie 2024 este în termen.

30. Studiind materialele cauzei civile, argumentele invocate în recurs în raport cu normele de drept pertinente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierilor contestate, din motivele ce succed.

31. Din materialele cauzei civile rezultă că, la 15 martie 2024 Irina Sandu și Vasile Sandu au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 21 februarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.66).

32. În contextul prevederilor art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 09 aprilie 2024, instanța de apel nu a dat curs cererii de apel nemotivate depuse de Irina Sandu și Vasile Sandu împotriva hotărârii din 21 februarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a acordat apelanților Irina Sandu și Vasile Sandu un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău (f.d.83-85).

33. Prin scrisorile date cu 15 aprilie 2024 și 15 mai 2024 (f.d.86,88) instanța de apel a expedit apelanților la adresa indicată în cererea de apel, mun.Chișinău, str. xxxxx, nr.xxxxx, ap. xxxxx, cu scrisoare recomandată copia încheierii din 09 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, însă corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.87,89-90).

34. Prin încheierea din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Irina Sandu și Vasile Sandu împotriva hotărârii din 21 februarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a remis apelanților cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.92-96).

35. Din criticile aduse în recursul declarat, instanța de recurs identifică dezacordul recurenților cu actele judecătorești emise de instanța de apel, având în vedere că nu au recepționat încheierile, inclusiv prin care nu s-a dat curs cererii de apel, precum și aflarea în concediu medical și în carantină în or. Slobozia, unde ar avea viză de reședință Irina Sandu.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel drept urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

37. În context, instanța de recurs menționează că în cererea de apel depusă la 15 martie 2024 împotriva hotărârii din 21 februarie 2024 a Judecătorei

Chișinău, sediul Centru, Irina Sandu și Vasile Sandu au indicat adresa din mun.Chișinău, str. xxxxx, nr. xxxxx, ap.xxxxx, fără a fi specificată suplimentar o altă adresă de corespondență. De altfel, în cererea scrisă de mână datată cu 18 martie 2024, Irina Sandu și Vasile Sandu au indicat aceeași adresă din mun.Chișinău. Astfel, prin scrisorile datate cu 15 aprilie 2024 și 15 mai 2024, instanța de apel a expediat la adresa enunțată copia încheierii din 09 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel (f.d.86,88), însă corespondența s-a restituit instanței ca fiind nereclamată (f.d.87, 89-90).

38. Referitor la argumentul recurenților privind nerecepționarea încheierii din 09 aprilie 2024 din motive ce nu au depins de voința lor având în vedere aflarea recurentei Irina Sandu în concediu medical, în legătură cu boala infecțioasă contaminată, precum și aflarea soțului Vasile Sandu în carantină, ambii fiind în or. Slobozia și lipsa internetului la această adresă pentru a accesa Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că din materialele cauzei nu rezultă că recurenții ar fi comunicat instanței de apel despre faptul aflării lor la o altă adresă decât cea indicată în cererea de apel. Chiar și în lipsa internetului la adresa respectivă, recurenții nu au prezentat confirmări că ar fi informat instanța de apel prin intermediul unui apel telefonic sau unui alt mijloc de comunicare accesibil să le fie expediată corespondența la o altă adresă decât cea indicată în cererea de apel, sau să fi comunicat instanței de apel despre aflarea în concediu medicală și respectiv carantină, sau să se fi interesat despre soarta procesului judiciar despre care cunoșteau, sau să fi solicitat prelungirea termenului de procedură. Or, instanța de apel a expediat în adresa indicată de apelanți în cererea de apel copia încheierii din 09 aprilie 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel la 15 aprilie 2024 și la 15 mai 2024, iar corespondența s-a restituit ca fiind nereclamată (f.d.87,89-90), iar până la emiterea încheierii de restituire a cererii de apel, instanța ierarhic inferioară nu a fost informată de către cel puțin unul din apelanți despre situația creată în familia lor.

39. În ceea ce vizează alegația recurenților privind lipsa informației în cutia poștală despre necesitatea prezentării la oficiul poștal pentru ridicarea corespondenței, instanța de recurs menționează că aceștea nu au prezentat vreun înscris care să ateste că s-ar fi adresat oficiului poștal în vederea clarificării situației privind lipsa informațiilor în cutia poștală despre corespondența destinată lor, având în vedere existența plicurilor poștale restituite instanței la materialele cauzei. Or, corespondența expediată Irinei Sandu și Vasile Sandu la adresa din mun.Chișinău, s-a restituit în adresa instanței de apel ca fiind nereclamată. Iar în sensul pct. 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimitere nereclamată reprezintă trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

40. În atare circumstanțe, nu poate fi pusă pe seama instanței de apel nerecepționarea încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel de către recurenți, în condițiile în care instanța ierarhic inferioară în conformitate cu art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă a expediat la 15 aprilie 2024 și la 15 mai 2024 copia încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel la adresa indicată de înșiși apelanți și la emiterea actului dat, precum și cel de restituire a cererii de apel, a rezultat din înscrisurile existente la materialele cauzei civile.

41. Instanța de recurs reiterează că recurenții au cunoscut despre litigiul în cauză, precum și de hotărârea primei instanțe, împotriva căreia la 15 martie 2024 au exercitat calea de atac-apelul.

42. De asemenea, instanța de recurs nu neagă faptul aflării în concediu medical a recurenteii Irina Sandu, având în vedere anexarea la cererea de recurs a copiilor certificatelor medicale pentru perioadele 08 iulie 2024-16 iulie 2024 (regim spitalicesc) și 17 iulie 2024-26 iulie 2024, pe numele Irinei Sandu (f.d.107-108), însă nu poate fi exclus faptul că cererea de apel nemotivată a fost depusă la 15 martie 2024, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost emisă la 09 aprilie 2024 și încheierea de restituire a cererii de apel a fost emisă la 25 iunie 2024. Alte înscrisuri, probe, care să confirme argumentele recurenților pentru perioada de la depunerea cererii de apel 15 martie 2024 până la 08 iulie 2024 (internarea în spital-conform certificatului medical,f.d.107) nu au fost prezentate. Mai mult, la 10 aprilie 2024 încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel era publicată pe portalul instanței.

43. În altă ordine de idei, instanța de recurs apreciază ca fiind irelevante argumentele recurenților privind nerecepționarea încheierii de restituire a cererii de apel din 25 iunie 2024 expediată acestora conform scrisorii la 11 iulie 2024 (f.d.97), având în vedere aflarea Irinei Sandu în spital și aflarea lui Vasile Sandu la serviciu, graficul căruia ar fi concis cu orarul oficiului poștal, or, acest aspect a fost luat în considerare la calcularea începutului curgerii termenului pentru declararea prezentului recurs, în situația în care la materialele cauzei într-adevăr lipsesc confirmări de recepționare prin intermediul oficiului poștal a copiei încheierii de restituire a cererii de apel din 25 iunie 2024. Însă această circumstanță nicidecum nu justifică faptul că recurenții s-au aflat în imposibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel din încheierea din 09 aprilie 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, în situația în care perioada de la depunerea cererii de apel până la internarea în spital la 08 iulie 2024 a Irinei Sandu nu este dovedită prin anumite înscrisuri, precum și nici nu justifică casarea încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel în vederea acordării unui nou termen pentru lichidarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

44. De altfel, deși prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma

prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelanții înregistrând inițial apelul nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, au eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel motivată sau, după caz, să identifice o modalitate în vederea informării instanței de judecată despre situația apărută în familia lor.

45. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevant de a menționa obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale în virtutea prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

46. Drept urmare, alegațiile recurenților nu pot determina casarea actelor judecătorești contestate, în situația în care circumstanțele conturate supra denotă că nevalorificarea drepturilor procedurale în termenul acordat de instanța de apel, le este imputabilă. De altfel, instanța de apel a întreprins măsurile prevăzute de legislația în vigoare în vederea comunicării actelor procedurale emise și acordarea posibilității apelanților de a-și valorifica drepturile procedurale și respectiv, nu poate fi reținut ca fiind relevant argumentul recurenților precum că prin încheierea de restituire a cererii de apel li s-ar încălca dreptul de acces la justiție, dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv și respectiv le-ar fi fost îngădit dreptul de a contesta hotărârea primei instanțe, ilegală, în opinia lor.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CtEDO. Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

48. Mai mult, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor sau, după caz, de instanță, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul cărora urmează a fi valorificate, or, în caz contrar survin sancțiunile procedurale în sensul art.10 din Codul de procedură civilă. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

49. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că,

apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel. Respectiv alegațiile recurenților nu justifică casarea încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, precum și încheierea de restituire a cererii de apel, în condițiile în care instanța de apel la adoptarea actelor contestate a ținut cont de materialele cauzei și prevederile legale pertinente.

50. Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, recurenții și-au neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul acordat de instanță.

51. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge recursul declarat cu menținerea încheierilor contestate.

52. Ținând cont de cele expuse, în conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Irina Sandu și Vasile Sandu.

Menține încheierea din 09 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău împotriva Irinei Sandu și Vasile Sandu cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc